

א) שנת כב. מ. מנחות מא';
ב) ג'ש ושבט טו: מו: ג'ילה
ג) מוספתא דיבילה פ"ג,
א) ח"מ מ"ו, ד) עירובין
ז. א) ט' דף כח: 1) ב"ב
למא: ומיהו.

הגהות הב"ח

א) רשב"ם ד"ה והלכה
כ"ש וכו' כשמואל לקולא
בקוליה דרב כגון קידוש
לא עבד ואע"ג דתנא
העשה כב"ש כ"ל
ותיבת כומראל נמחק:
ב) תוס' ד"ה ורבי יוחנן
וכו' כדפרישית לעיל. י"ג
במתי דב"ה לא יפסחו:

מוסף רש"י

כל מילי דמרי. רבה בר
נחמני (שבת כב.). מתירין
מבגד לבגד. להטיל ציט
מטלת יתן לטילת מדס
ונמנחות (מא:): מפרש
טעמא דמאן דאמר (שבת
כב.). מנר לנר. דמטוסה
(טו.). והלכה כר"ש
בגריה. דאמר ר"ש
שאין מתכין מומר ואע"ג
דקעביד חרין והוה מוליה
דמורש או צונה, ומטוס
דהלכתא כרב צארכוי
בטליה הש"ס בר מהני
תלת, נקטינהו גבי הדדי
(טו.).

מוסף תוספות

א. [ויעשו מהן מה
שירצו לבד מקלות ראש.
תוס' י"ג ג: אבל ביושן
אין נתאי מוטייל. תוס'
ר"ס. ב. ואיירי דשייכין
לבד כושינתא. תוס' ה"א"ש.
ג. דמשמע אפי' בבית
אחת. שם. ד. ומסקה היה
מבדל על כל אחד שמה
משוכה הוא. תוס' ברטת
עו: ה. דהטוב לדידיה
והמטיב לאחריו. תוס'
ר"ס. ו. ולכן נהגנו על
היין שהוא ארום כמו דם
ועוד זכר לבצירת כומיחו.
שם.

קידוש אלא במקום סעודה. ואם קידש ולא סעד לא יאל ידי קידוש:
ממקום למקום. מצית לעליה לא כריך לחזור ולקדש אם קידש שבת
בצית והלך לאכול בעליה: **דילמא מיסעקרא לנו שרגא.** ולא תאכלו
ואפי' אתם הולכים לישן בלא אכילה בקידושא דהכא לא נפקיתו ידי
קידוש א(היום) דאין קידוש כו': כל
מילי דמרי. רבה: **כחומרי דרב הוה**
עביד. בר מהני תלת דעביד לקולא
כשמואל: **קוליה דרב.** כגון קידוש
לא עביד: ה"ג **ורבי יוחנן אמר אף**
ידי יין נמי יאלו: אחד שינוי יין.
שהביאו לו יין מחצית אחרת:
פ"ח

רשב"ם

אף ידי קידוש לא יאלו. כדפרישין
טעמיה לקמיה אין קידוש אלא במקום
סעודה דכתיב (ישעיה נח) וקראת
לשבת עונג במקום שאתה קורא לשבת
כלומר קרייה דקידוש שם תהא עונג
ומדרש הוא. אי נמי כצדא היא
מדאיקבע קידוש על היין כדתינא לקמן
(דף קו.) וזכרה על היין מסתמא על
היין שצשעת סעודה הוקבע דחשיב:
אין קידוש אלא במקום סעודה. ואם
קידש ולא סעד צאתו מקום לא יאל
ידי קידוש: ה"מ. דאין קידוש אלא
במקום סעודה אלא מצית לבית אכל
ממקום למקום מצית לעליה א"כ
לחזור ולקדש: **איסעקרא ליה שרגא.**
נפל הנר וכנה קודם שאכל: **נני אננא**
דרבה צריה. בית חופת בנו שהיו שם
נרות דולקין צצית המשתה: **מרי.**
רבה: כי הוה מקדש. ואנו רוצין
היינו ליפטרי משם ולילך לביתנו:
דילמא מיסעקרא לנו שרגא. ולא
תאכלו ואפי' אתם הולכין לישן בלא
אכילה בקידוש דהכא לא נפקיתו ידי
קידוש כו': **כל מילי דמרי.** רבה:
מתירין מבגד לבגד. מתירין צצית של
טלית זו ונותנין אותם לטלית אחרת:
מדליקין. מנר חנוכה לנר אחרת של
חנוכה וא"כ להדליק בנר אחרת שאינה
של חנוכה: **והלכה כר"ש בגריה.**

גורר אדם מטוה כסא וספסל כו' דדבר שאין מתכוין מותר. והני ג' מילי
פלוגתא דרב ושמואל בצמה מדליקין (שבת דף כג.) וכולהו עביד רבה
כשמואל דמיקל והכא אמאי עביד כשמואל להנריך קידוש במקום
סעודה הואיל וכל מילי עביד כרב בר מהני תלת. ומשני כחומרי דרב
עביד בר מהני תלת דעביד כשמואל לקולא (ב) וכגון קידוש דקולי דרב
לא עביד ואע"ג דתניא (עירובין דף טו.) העושה כחומרי צ"ש כקוליהון
וכחומריהון כו' הא ק"ל (ה) ה"מ היכא דסתין אהדדי כגון כמה חסרון
בשדרה כו' ואמר שמואל וכן לטריפה דחומרם דהתם קולא הוא הכא
וקולא דהתם חומרם הוא הכא. ומתקא שמעינן דהלכתא כשמואל דאין
קידוש אלא במקום סעודה. והמתקדש לאחרים חוץ מציתו נראה צעני
שאין כריך שטוד שם שאפילי לא סעד שם יאלו בני אותו הבית
לדידיהו הוי מקום סעודה: ה"ג **ורבי יוחנן אמר אף ידי יין נמי יאלו.**
שאין כריך לחזור ולבדך על היין שבתוך הסעודה שהרי לא הסיח
דעתו צציתא מזהכ"י שעדיין דעתו לאכל ולשמות צציתו: **אחד שינוי**
יין שהביאו לו יין מחצית אחרת ויש לו טעם משונה או גרוע או
משובח אין כריך לבדך שנית על היין. אבל הטוב והמטיב מיהא מברך
אם משובח מן הראשון כדלמרי' בהרואה (ברכות דף נט:.) אמר רב יוסף
אמר רבי יוחנן אע"פ שאמרו שינוי יין אין כריך לבדך אבל אומר הטוב
והמטיב ושינוי יין היינו מחצית אחרת כדלמרינן בצרכות ירושלמי
בפרק ביצה [ה"ח] על כל חצית וחצית שהיה פותח היה מברך עליה ומה
היה מברך ואמר רבי יחזק בשם רבי אומר ברוך הטוב והמטיב:
ואחד

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קא.

אף ידי קידוש לא יאלו. דאין קידוש אלא במקום סעודה משום
דכתיב וקראת לשבת עונג. כלומר במקום קריאת קידוש
שם תהא עונג:
ולשמואל כמה י' לקדושי בני בנישחא. לרב כריך לקדושי

צני כנישתא להוליא כל אותם שאין
להם בני בית שלא ינטרכו לקדש
צציתם:

דאבלו ושתו ונגו בני בנישחא.
וא"ת והא אמרי' צפ'
בני העיר (מגילה דף כח.) צמי כנסיות
אין אוכלין צפן ואין שותין צפן אע"ג
דאפילו ושמיה של מנזה מותר כדלמרי'
צירושלמי שהיו אוכלים שם בקדוש
החדש וגם עכשיו נוהגין לשמות כוס
הבדלה וצצית מילה מ"מ שאינה של
מנזה ושינה אסור ואפי' בשל צבל אין
אוכלין צפן דקאמר התם (י) רצינא ורב
אדא בר אבהו שלא היו רוצים ליכנס
צצית הכנסת מפני הגשמים אי לאו
משום דשמעתא צעיל ללותא הא
דקאמר התם צמי כנסיות של צבל על
תנאי עשויין היינו לאחר שיחברו שאין
נוהגין צפן קדושה (י) י"ל דלאו דוקא
צצית הכנסת מפני הגשמים אי לאו
משום דשמעתא צעיל ללותא הא
דקאמר התם צמי כנסיות של צבל על
תנאי עשויין היינו לאחר שיחברו שאין
נוהגין צפן קדושה (י) י"ל דלאו דוקא
צצית הכנסת מפני הגשמים אי לאו
משום דשמעתא צעיל ללותא הא
דקאמר התם צמי כנסיות של צבל על
תנאי עשויין היינו לאחר שיחברו שאין
נוהגין צפן קדושה (י) י"ל דלאו דוקא

אבל במקום למקום בחד ביתא לא אמר
להו רב ענן בר תחליפא וימנין סגיאין הוה
קאימנא קמיה דשמואל ונחית מאיגרא
לארעא והדר מקדש ואף רב הונא סבר אין
קידוש אלא במקום סעודה דרב הונא קדיש
:ואיתקרא ליה שרגא ועיילי ליה למניה
לבי גנניה דרבה בריה דהוה שרגא וקדיש
ומעיים מידי אלמא קסבר אין קידוש אלא
במקום סעודה ואף רבה סבר אין קידוש
אלא במקום סעודה דאמר אביי כי הוינא
בי מר כי הוה מקדש אמר לן טעימו מידי
דילמא אדאזליתו לאושפיוא מתקרא
לכו שרגא ולא מקדש לכו בבית אכילה
ובקידושא דהכא לא נפקיתו דאין קידוש
אלא במקום סעודה איני (ב) והאמר אביי כל
מילי דמרי הוה עביד כרב לבר מהני תלת
דעביד כשמואל דמתירין מבגד לבגד
דומדליקין מנר לנר והלכה כר"ש בגריה
דתניא (ר"ש) אומר יגורר אדם מטה כסא
וספסל בשבת ובלבד שלא יתכוין לעשות
חרין כחומרי דרב הוה עביד כקולי דרב
לא הוה עביד ור' יוחנן אמר אף ידי יין נמי
יאלו ואודא ר' יוחנן למעמיה דא"ר חנין בר
אביי א"ר פדת אמר ר' יוחנן אחד שינוי יין
ואחד

אבל במקום למקום בחד ביתא.
פ"י מחדר לבית או מצית
לעליה כמו מאיגרא לארעא אבל
מפינה לפינה יש קידוש כי היכי דלא
חשוב שינוי מקום כמון ולקמן גבי
שינוי מקום דקאמר לא שנו אלא מצית
לבית ומיהו (י) שני מקומות צצית בית קרי
ליה מצית לבית ומיהו י"ס דגרסי'
הכא מפיינה לפינה כו' (י):
טעימו מידי. נראה דהיינו
טעימת לחם כדלמרינן
צפ"ג לשבועות (דף כג:) כדלמרי
אינשי ניטעוס מידי ואזלי ואכלי ושתו

ואם מועיל מיני תרגימא להשלים ג' סעודות שבת כמו צסוכה היינו
דוקא כסעודה שלישית אבל לא כסעודת ערבית ושחרית ששם עיקר
כבוד שבת: **ובקידושא דהכא לא נפקיתו.** ומה שלא היה
מקפיד על סעודת שבת שלא לאכול בלא נר כדפי' ביונתנא היינו
משום שיוכלו לעשות למחר שלש סעודות או שמו יוכלו לאכול במקום
שיש שם נר ואין יין: **מתירין מבגד לבגד.** ואע"ג דשמואל אית
ליה צפ' התכלת (מנחות דף מא.) כלי קופסא חייבין צצית מודה אם
אין צצית לכל בגדיו שיתיר צצית מבגד שמנעימו ליתן בצגד שרוצה
ללבוש ותהא המנזה עליו: **וה"ל כר"ש בגריה.** קשה תיפוק
ליה משום דרבי יוחנן סבר כר"ש דפריך בצמה דוכתי (שבת דף פא:)
והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה ומנן נזיר חופף ומפספס כו' אלמא
ס"ל דדבר שאין מתכוין מותר י"ל שמה רבי יוחנן לא סבר לה
כוותיה בגריה לפי שקרוב לעשות חרין דומי לפסיק רישיה:
ורבי יוחנן אמר אף ידי יין יאלו. ומיירי ששמו צצית הכנסת אע"ג
דלענין קידוש יאלו בשמיעה כדפי' לעיל (ט) לענין יין לא
פטר אלא"כ שמה דהוי הפסק כדלמרי' צפ' כיצד מברכין (ברכות דף מ.)
גבי המוליא שאם הפסיק שריך לחזור ולבדך: **שייני יין א"צ**
בברך. מיהו הטוב והמטיב כריך לבדך כדלמרינן (שם דף נט:)
ופי' רש"ס דווקא היכא דמשובח מן הראשון וכן בהלכות גדולות וכן
משמע צירושלמי דסוף כיצד מברכין דקאמר אבא בר רב הונא
אמר יין חדש וישן כריך לבדך שינוי יין אין כריך לבדך שינוי מקום
כריך לבדך היסח הדעת כמו שהוה שינוי מקום משמע שרוצה לומר

דיין חדש וישן כריך לבדך לפי שהישן טוב מן החדש אבל שינוי יין סתם אין כריך לבדך כיון שאין ידוע שהשני משובח מיהו עובדא דבתר
הכי פליג עליה דקאמר דעל כל חצית וחצית מברך מה היה מברך רבי יחזק בשם רבי אומר ברוך הטוב והמטיב משמע בכל ענין אפילו
מטובא לבישא מיהו יש לדחות שהיה מברך לפי שלא היה מכיר (א) אבל אם ידוע שהשני גרוע לא ונראה דאפילו השני גרוע מברך דעל ריבוי
יינות הוא מברך ובצבד שלא יהיה האחרון רע יותר מדאי שאין יכולין לשמותו אלא מדוחק ונריך לבדך הטוב והמטיב צין צשעת סעודה צין
שלא צשעת סעודה ויחד אין כריך לבדך אי ליכא אחרינא צהדיה כדמוכח בהרואה (שם) (י) דווקא צין מברכין לפי שצבלו כרמיסן צדמיסן של
ישאל והטוב שלא הסריחו והמטיב שניתנו לקצורה (י) [ועיין מוספות ברטת נט: ד"ה הטוב]:

עין משפט
נר מצוה

א ו מ"י פכ"ע מהלכות
שבת הלכה ט סג עשין
כט טור ש"ע א"ח סימן
קטל:
ב ח מ"י וסג עשין
טו"ש"ע א"ח סימן
קטג עשין א:
ג ג עשין (ב) [1]:
ד מ"י פ"א מהלכות
ציצית הלכה יג סג
עשין ט טור ש"ע א"ח
סימן טו עשין א:
יא ד מ"י פ"ד מהלכות
מטבס הלכה ט סג
עשין ה טור ש"ע א"ח
סימן תרעד עשין א:
יב ו מ"י פ"א מהלכות
שבת הלכה ט סג
לאון פה טו"ש"ע א"ח
סימן טו עשין א:

רבינו חננאל

אפי' ידי קדוש לא יאלו,
אלא צריך לקדש בביתו
ולברך נמי בורא פרי
הגפן. ורב מאחר שיצא
ידי חובתו בבית הכנסת
למה ליה למהר לקדושי
בביתו. ואמרינן להוציא
בני ביהו. ושמואל מאחר
שאין אדם יוצא בקדוש
של בית הכנסת למה ליה
לקדושי בכנסת. ואמרינן
לאפקי אורחין דאכלי
בכנישתא. וקיימא לן בהא
כשמואל דאין קידוש אלא
במקום סעודה. כבוד מניה
הני מילי מבית לבית, אבל
מפנה לפנה בחד ביתא לא.
ואסיקנא דשמואל אפי'
מארעא לאיגרא הוה הדר
מקדש. ואף רב הונא סבר
אין קידוש אלא במקום
סעודה. דרב הונא קדיש
בעא למיכל אתקרא שרגא,
עילוה למאני לבי גנניה
דרבה בריה, וקדיש ואכיל.
ואף רבה סבר אין קידוש
אלא במקום סעודה. דאמר
(רב הונא) [אביין] כי
הוינן בי מר הוה מקדש
והוה אמר לן טעימו מידי
הכא דילמא אדאזליתו
לאושפיוכו אתקרא לכו
שרגא ובקידושא דהכא
לא נפקיתו דאין קידוש
אלא במקום סעודה. איני
והאמר אביי כל מילי
דמרי. והוה רבה בר
נחמני בביה. עביד ררב,
בר מהני תלת דעביד
כשמואל. מתירין הציצית
מבגד לבגד, ותולין אותו
לבגד אחר. ומדליקין מנר
לנר, של חנוכה. והלכה כו'
שמעון בגריה. דתניא [א]
גורר אדם מטה כסא
וספסל ובלבד שלא יתכוין
לעשות חרין, ואיך עבד
בהא כשמואל. ואסיקנא
כחומריה דרב עביד כותיה
כקוליה לא עביד, והכא
מיקל הוא.